

Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť

Preambula

Členské štáty Rady Európy a ostatní signatári tohto dohovoru,

berúc do úvahy, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotnosť medzi svojimi členmi,

berúc do úvahy želanie Rady Európy spolupracovať s inými štátmi v oblasti ochrany prírody,

uvedomujúc si, že voľne žijúce organizmy tvoria prírodné dedičstvo estetických, vedeckých, kultúrnych, rekreačných, ekonomických a ďalších jemu vlastných hodnôt, ktoré treba zachovať a odovzdávať ďalším generáciám,

uvedomujúc si podstatnú úlohu voľne žijúcich organizmov pri udržiavaní biologickej rovnováhy,

pozorujúc, že početnosť mnohých druhov voľne žijúcich organizmov sa významne znížila a niektorým z nich hrozí vyhynutie,

vedomé si, že ochrana prírodných stanovišť je nevyhnutnou súčasťou ochrany a zachovania voľne žijúcich organizmov,

uvedomujúc si, že vlády by pri stanovovaní svojich celoštátnych cieľov a programov mali brať do úvahy zachovanie voľne žijúcich organizmov a že by sa mala nadviazať medzinárodná spolupráca najmä pri ochrane sťahovavých druhov,

majúc na pamäti hromadné požiadavky vlád či medzinárodných organizácií na spoločné akcie, a to osobitne požiadavky formulované na Konferencii Organizácie Spojených národov o životnom prostredí človeka v roku 1972 a Poradným zhromaždením Rady Európy,

chcejúc sa riadiť v oblasti ochrany voľne žijúcich organizmov najmä odporúčaniami rezolúcie č. II Druhej európskej konferencie ministrov životného prostredia,

dohodli sa takto:

KAPITOLA I VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Čl.1

1. Cieľom tohto dohovoru je ochrana voľne žijúcich organizmov a ich prírodných stanovišť, a to osobitne tých druhov a stanovišť, ktorých ochrana si vyžaduje spoluprácu niekoľkých štátov, a rozvinutie takejto spolupráce.

2. Osobitný dôraz sa kladie na ohrozené a zraniteľné druhy vrátane ohrozených a zraniteľných sťahovavých druhov.

Čl.2

Zmluvné strany prijímú potrebné opatrenia na to, aby sa populácie voľne žijúcich organizmov zachovali alebo zmenili tak, aby zodpovedali predovšetkým ekologickým, vedeckým a kultúrnym požiadavkám, súčasne však prihliadnu na požiadavky hospodárstva a rekreácie a na potreby miestne ohrozených poddruhov, odrôd alebo foriem.

Čl.3

1. Každá zmluvná strana prijme opatrenia na rozpracovanie štátnej politiky na ochranu voľne žijúcich organizmov a prírodných

stanovišť so zvláštnym zreteľom na ohrozené a zraniteľné druhy, osobitne na endemické a ohrozené stanovišťa v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru.

2. Každá zmluvná strana sa zaväzuje, že bude pri svojom plánovaní, stratégiách rozvoja a v opatreniach proti znečisťovaniu prihliadať na ochranu voľne žijúcich organizmov.

3. Každá zmluvná strana bude podporovať vzdelávanie a rozširovať informácie o potrebe chrániť voľne žijúce organizmy a ich stanovišťa.

KAPITOLA II OCHRANA STANOVÍŠŤ

Čl.4

1. Každá zmluvná strana prijme vhodné a potrebné legislatívne a správne opatrenia na to, aby sa zabezpečilo zachovanie stanovišť druhov voľne žijúcich organizmov, najmä tých, ktoré sú uvedené v prílohách č. I a II, a zabezpečilo zachovanie ohrozených prírodných stanovišť.

2. Pri plánovaní a stratégiách rozvoja zmluvné strany prihliadnu na požiadavky zachovania území chránených podľa odseku 1 tak, aby sa podľa možnosti zabránilo alebo obmedzilo akékoľvek zhoršenie takýchto území.

3. Zmluvné strany sa zaväzujú, že budú venovať osobitnú pozornosť ochrane území dôležitých pre sťahovavé druhy uvedené v prílohách č. II a III, ktoré sú vhodne umiestnené na ich migračných cestách, ako sú zimoviská, miesta odpočinku, zberu potravy, rozmnožovania alebo príchutia.

4. Zmluvné strany sa zaväzujú vhodným spôsobom koordinovať činnosť pri ochrane prírodných stanovišť, na ktoré sa vzťahuje tento článok, ak sa nachádzajú v pohraničných územiach.

KAPITOLA III OCHRANA DRUHOV

Čl.5

Každá zmluvná strana prijme vhodné a potrebné legislatívne a správne opatrenia na zabezpečenie osobitnej ochrany voľne rastúcich druhov flóry, ktoré sú uvedené v prílohe č. I. Zakazuje sa zámerné zbieranie, trhanie, odrezávanie alebo vykopávanie takýchto rastlín. Každá zmluvná strana podľa potreby zakáže držbu alebo predaj týchto druhov.

Čl.6

Každá zmluvná strana prijme vhodné a potrebné legislatívne a správne opatrenia na zabezpečenie osobitnej ochrany voľne žijúcich druhov fauny, ktoré sú uvedené v prílohe č. II. Vo vzťahu k týmto druhom sa menovite zakáza

- a) všetky spôsoby zámerného odchyty, držby a zámerného zabíjania,
- b) zámerné poškodzovanie alebo ničenie miest slúžiacich na ich rozmnožovanie alebo na odpočinok,
- c) zámerné rušenie voľne žijúcich živočíchov, predovšetkým v čase rozmnožovania, odchovu mláďat a prezimovania, ak by išlo o rušenie podstatné vzhľadom na ciele tohto dohovoru,
- d) zámerné ničenie alebo zbieranie vajícok živočíchov alebo ich držba, hoci aj prázdnych,
- e) vnútroštátne obchodovanie s týmito živočíchmi, živými alebo s mŕtvymi, vrátane preparovaných živočíchov a akýchkoľvek ľahko rozoznateľných častí alebo derivátov, keď to prispeje k účinnosti ustanovení tohto článku.

Čl.7

1. Každá zmluvná strana prijme vhodné a potrebné legislatívne a správne opatrenia na zabezpečenie ochrany voľne žijúcich druhov fauny, ktoré sú uvedené v prílohe č. III.

2. Akékoľvek využívanie voľne žijúcej fauny, ktorá je uvedená v prílohe č. III, sa bude regulovať tak, aby sa zabránilo ohrozeniu jej populácií, pričom sa prihliada na požiadavky uvedené v článku 2.

3. Opatrenia, ktoré sa majú prijať, budú zahŕňať

- a) čas ochrany a/alebo iné spôsoby regulácie využívania,
- b) podľa potreby dočasný alebo miestny zákaz využívania s cieľom obnoviť uspokojivú úroveň populácie,
- c) vhodnú reguláciu predaja, držby s cieľom predaja, dopravy s cieľom predaja alebo ponuky na predaj živých alebo mŕtvych voľne žijúcich živočíchov.

Čl.8

Ak ide o odchyt alebo usmrcovanie voľne žijúcich druhov živočíchov uvedených v prílohe č. III a o prípady, keď sa v súlade s článkom 9 povolia výnimky pri druhoch uvedených v prílohe č. II, zmluvné strany zabránia, aby sa používali všetky neprimerané prostriedky odchytu a usmrcovania, ako aj prostriedky, ktoré by mohli spôsobiť miestne vymiznutie alebo vážne narušovanie populácie určitého druhu, osobitne však prostriedky uvedené v prílohe č. IV.

Čl.9

1. Každá zmluvná strana môže urobiť výnimky z ustanovení článkov 4, 5, 6 a 7 a zo zákazu používania prostriedkov uvedených v článku 8 za predpokladu, že neexistuje iné uspokojivé riešenie a že výnimka nebude mať nežiaduci vplyv na prežitie danej populácie, a to

- pre ochranu rastlín a živočíchov,
- pre zabránenie vážnej škody na úrode, dobytku, lesoch, rybárstve, vode a iných druhoch majetku,
- v záujme verejného zdravia a bezpečnosti, bezpečnosti vo vzduchu alebo iných vyšších verejných záujmov,
- pre výskum a vzdelávanie, pre obnovu populácie, pre reintrodukciu a pre nutný odchov,
- na základe povolenia, za prísne sledovaných podmienok, pre selektívny a obmedzený odber, chov alebo iné uvážlivé využívanie malého počtu jedincov niektorých druhov voľne žijúcich organizmov.

2. Zmluvné strany budú každé dva roky podávať Stálemu výboru správu o výnimkách vydaných na základe odseku 1. Tieto správy musia uvádzať

- populácie, pre ktoré bola alebo je vydaná výnimka, a kde je to možné, i počet jedincov, ktorých sa to týka,
- prostriedky povolené na usmrcovanie alebo odchyt,
- okolnosti týkajúce sa rizika, času a miesta, za ktorých sa výnimky udelili,
- orgán splnomocnený vyhlásiť, že sa tieto podmienky splnili, a zároveň rozhodnúť, ak ide o prostriedky, ktoré sa majú použiť, o ich obmedzeniach a o osobách, ktorým sa vydali pokyny, ako ich vykonávať,
- príslušné kontroly.

KAPITOLA IV OSOBITNÉ OPATRENIA PRE SŤAHOVAVÉ DRUHY

Čl.10

1. Zmluvné strany sa popri opatreniach uvedených v článkoch 4, 6, 7 a 8 zaväzujú navyše koordinovať snahy pri ochrane sťahovavých druhov uvedených v prílohách č. II a III, ktorých

oblasť výskytu zasahuje do ich územia.

2. Zmluvné strany prijímú opatrenia, ktoré zabezpečia, že čas ochrany a/alebo iné postupy usmerňujúce využívanie podľa článku 7 ods. 3 písm. a) sú dostatočné a vhodne upravené, aby splnili požiadavky pre sťahovavé druhy uvedené v prílohe č. III.

KAPITOLA V DOPLŇUJÚCE USTANOVENIA

Čl.11

1. Pri vykonávaní ustanovení tohto dohovoru sa zmluvné strany zaväzujú

- a) spolupracovať, kedykoľvek je to vhodné, a predovšetkým vtedy, keď by to mohlo zvýšiť účinnosť opatrení prijatých podľa iných článkov tohto dohovoru,
- b) podporovať a koordinovať výskum, ktorý je predmetom tohto dohovoru.

2. Každá zmluvná strana sa zaväzuje

- a) podporovať reintrodukcii pôvodných druhov voľne žijúcich organizmov, keď by to prispelo k zachovaniu niektorého ohrozeného druhu za predpokladu, že sa najskôr vypracuje štúdia s využitím skúseností iných zmluvných strán, aby sa zistilo, či táto reintrodukcia bude účinná a prijateľná,
- b) prísne kontrolovať introdukcii nepôvodných druhov.

3. Každá zmluvná strana bude informovať Stály výbor o druhoch, ktoré podliehajú úplnej ochrane na jej území, ale nie sú uvedené v prílohách č. I a II.

Čl.12

Zmluvné strany môžu na zachovanie voľne žijúcich organizmov a ich prírodných stanovišť prijať prísnejšie opatrenia, ako sú tie, ktoré vyplývajú z ustanovení tohto dohovoru.

KAPITOLA VI STÁLY VÝBOR

Čl.13

1. Na účely tohto dohovoru sa ustanoví Stály výbor.

2. V Stálom výbore môže ktorúkoľvek zmluvnú stranu zastupovať jeden delegát alebo viacerí delegáti. Každá delegácia má jeden hlas. Európske hospodárske spoločenstvo uplatní v oblastiach svojej kompetencie svoje právo hlasovať takým počtom hlasov, ktorý sa rovná počtu jeho členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru; Európske hospodárske spoločenstvo neuplatní svoje právo hlasovať v prípadoch, keď ho uplatnia členské štáty, a opačne.

3. Ktorýkoľvek členský štát Rady Európy, ktorý nie je zmluvnou stranou tohto dohovoru, môže byť zastúpený vo výbore ako pozorovateľ. Stály výbor môže na základe jednomyseľného rozhodnutia pozvať ktorýkoľvek štát, ktorý nie je členom Rady Európy a ktorý nie je zmluvnou stranou tohto dohovoru, aby ho zastupoval ako pozorovateľ na jednom z jeho zasadnutí.

Ktorákoľvek osoba alebo inštitúcia, ktorá je kvalifikovaná v odbore ochrany, zachovania alebo využitia voľne žijúcich organizmov a ich stanovišť a patriaca do jednej z týchto skupín:

- a) medzinárodné inštitúcie alebo orgány, vládne alebo mimovládne, národné vládne organizácie alebo právnické osoby,
- b) národné mimovládne inštitúcie alebo orgány, ktoré na tento účel schválil štát, v ktorom majú sídlo, môže najmenej tri mesiace pred schôdzou Stáleho výboru informovať generálneho

tajomníka Rady Európy, že chce, aby ju na tomto zasadnutí zastupoval pozorovateľ. Účasť sa povolí s výnimkou prípadov, keď najmenej jeden mesiac pred týmto zasadnutím jedna tretina zmluvných strán vznesie generálnemu tajomníkovi proti tomu námietky.

4. Stály výbor bude zvolávať generálny tajomník Rady Európy. Jeho prvé zasadnutie sa bude konať do roka odo dňa, keď dohovor nadobudne platnosť. Neskôr sa bude schádzať najmenej raz za dva roky a kedykoľvek, keď o to požiada väčšina zmluvných strán.

5. Stály výbor je uznášaniaschopný, ak sú prítomní delegáti väčšiny zmluvných strán.

6. Stály výbor si vypracuje vlastný zasadací poriadok, riadiac sa pritom ustanoveniami tohto dohovoru.

Čl.14

1. Stály výbor bude zodpovedný za uplatňovanie tohto dohovoru. Má právo najmä

- preverovať ustanovenia tohto dohovoru vrátane jeho príloh a skúmať akékoľvek potrebné úpravy,
- predkladať zmluvným stranám odporúčania týkajúce sa opatrení, ktoré sa majú vykonať na účely tohto dohovoru,
- odporúčať vhodné opatrenia, aby bola verejnosť trvalo informovaná o činnostiach vyplývajúcich z rámca tohto dohovoru,
- predkladať odporúčania Výboru ministrov Rady Európy ohľadne vyzývania štátov, ktoré nie sú jej členmi, aby pristúpili k tomuto dohovoru,
- podávať akékoľvek návrhy na zlepšenie účinnosti tohto dohovoru vrátane návrhov na uzavretie dohôd, ktoré by zvýšili účinnú ochranu druhov alebo skupín druhov, so štátmi, ktoré nie sú zmluvnými stranami tohto dohovoru.

2. S cieľom plniť svoje funkcie môže Stály výbor z vlastnej iniciatívy organizovať zasadnutia skupín expertov.

Čl.15

Stály výbor zašle po každom zasadnutí správu o svojej práci a o uplatňovaní tohto dohovoru Výboru ministrov Rady Európy.

KAPITOLA VII POZMEŇOVACIE NÁVRHY

Čl.16

1. Akýkoľvek pozmeňovací návrh k článkom tohto dohovoru navrhnutý zmluvnou stranou alebo Výborom ministrov Rady Európy sa oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy, ktorý ho pošle najmenej dva mesiace pred zasadnutím Stáleho výboru členským štátom Rady Európy, každému signatárovi, každej zmluvnej strane, každému štátu, ktorý bol vyzvaný, aby podpísal tento dohovor v súlade s ustanoveniami článku 19, a každému štátu, ktorý bol vyzvaný, aby k nemu pristúpil v súlade s ustanoveniami článku 20.

2. Akýkoľvek pozmeňovací návrh, ktorý je v súlade s ustanoveniami odseku 1, Stály výbor preskúma a ak ide o

- a) pozmeňovací návrh k článkom 1 až 12, Stály výbor predloží znenie schválené trojštvrtinovou väčšinou odovzdaných hlasov zmluvným stranám na prijatie,
- b) pozmeňovacie návrhy k článkom 13 až 24, Stály výbor predloží znenie schválené trojštvrtinovou väčšinou odovzdaných hlasov Výboru ministrov Rady Európy na schválenie. Po jeho schválení sa tento text zašle zmluvným stranám na prijatie.

3. Akýkoľvek pozmeňovací návrh nadobudne platnosť tridsiaty deň po tom, čo všetky zmluvné strany informovali generálneho tajomníka o jeho prijatí.

4. Ustanovenia odseku 1, odseku 2 písm. a) a odseku 3 sa použijú pri prijímaní nových príloh tohto dohovoru.

Či.17

1. Akýkoľvek pozmeňovací návrh týkajúci sa príloh tohto dohovoru, ktorý navrhne niektorá zmluvná strana alebo Výbor ministrov Rady Európy, sa oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy, ktorý ho pošle najmenej dva mesiace pred zasadnutím Stáleho výboru členským štátom Rady Európy, každému signatárovi, každej zmluvnej strane, každému štátu, ktorý bol vyzvaný, aby podpísal tento dohovor v súlade s ustanoveniami článku 19, a každému štátu, ktorý bol vyzvaný, aby k nemu pristúpil v súlade s ustanoveniami článku 20.

2. Akýkoľvek pozmeňovací návrh navrhnutý v súlade s ustanoveniami odseku 1 preskúma Stály výbor, ktorý ho môže schváliť dvoj tretinovou väčšinou zmluvných strán. Schválený text zašle zmluvným stranám.

3. Ak jedna tretina zmluvných strán tri mesiace po schválení pozmeňovacieho návrhu Stálym výborom nevzniesie námietky, nadobudne pozmeňovací návrh platnosť pre tie zmluvné strany, ktoré nevzniesli námietky.

KAPITOLA VIII RIEŠENIE SPOROV

Či.18

1. Stály výbor sa bude usilovať priateľsky urovnať akékoľvek problémy, ktoré môžu vzniknúť pri vykonávaní tohto dohovoru.

2. Akýkoľvek spor medzi zmluvnými stranami, ktorý sa týka výkladu alebo výkonu tohto dohovoru, ktorý sa neurovna na základe ustanovenia odseku 1 alebo rokovaním medzi stranami, ktorých sa spor týka, sa predloží, ak sa strany nedohodli inak, na žiadosť jednej z nich na arbitráž. Každá strana navrhne jedného arbitra. Títo dvaja arbitri určia tretieho arbitra. S výhradou ustanovenia odseku 3, ak jedna zo strán neurčí svojho arbitra v priebehu troch mesiacov od žiadosti o arbitráž, na žiadosť druhej strany ho v priebehu ďalších troch mesiacov určí predseda Európskeho súdu pre ľudské práva. Ak sa arbitri nedohodnú na voľbe tretieho arbitra počas troch mesiacov po určení prvých dvoch arbitrov, dodrží sa taký istý postup.

3. V prípade sporu medzi dvoma zmluvnými stranami, z ktorých jedna je členským štátom Európskeho hospodárskeho spoločenstva, ktoré je tiež zmluvnou stranou, druhá zmluvná strana bude adresovať žiadosť o arbitráž členskému štátu, ako aj Európskemu hospodárskemu spoločenstvu, ktoré ju spoločne vyrozumejú najneskôr do dvoch mesiacov po prijatí žiadosti, či stranou v spore bude členský štát, alebo Európske hospodárske spoločenstvo, alebo členský štát s Európskym hospodárskym spoločenstvom. Ak nepriđe v uvedenom časovom limite žiadne oznámenie, bude sa členský štát a Európske hospodárske spoločenstvo považovať za jednu a tú istú stranu v spore na účely uplatnenia ustanovení, ktorými sa riadi zostavenie a rokovanie arbitrážneho tribunálu. To isté bude platiť, ak sa členský štát a Európske hospodárske spoločenstvo spoločne predstavia ako sporná strana.

4. Arbitrážny tribunál si vypracuje rokovací poriadok. Jeho rozhodnutia sa budú prijímať väčšinou hlasov a výrok bude konečný a záväzný.

5. Každá strana bude hradiť náklady arbitra, ktorého si určila, a strany sa rovnakým dielom podelia o náklady tretieho arbitra, ako aj o iné náklady spojené s arbitrážou.

KAPITOLA IX ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl.19

1. Tento dohovor bude otvorený na podpis členským štátom Rady Európy a nečlenským štátom, ktoré sa podieľali na jeho vypracovaní, ako aj Európskemu hospodárskemu spoločenstvu.

Kým dohovor nadobudne platnosť, môže ho podpísať ktorýkoľvek iný štát, ktorý na to vyzval Výbor ministrov Rady Európy.

Dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení budú uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.

2. Dohovor nadobudne platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa, keď päť štátov, z toho najmenej štyri členské štáty Rady Európy, vyslovilo súhlas s tým, že budú viazané dohovorom v súlade s ustanoveniami odseku 1.

3. Vo vzťahu ku ktorémukoľvek signatárskemu štátu alebo Európskemu hospodárskemu spoločenstvu, ktorý neskôr prejaví súhlas s tým, že bude viazaný dohovorom, nadobudne dohovor platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa, keď boli listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení uložené.

Čl.20

1. Po nadobudnutí platnosti dohovoru môže Výbor ministrov Rady Európy po konzultácii so zmluvnými stranami vyzvať na pristúpenie k dohovoru ktorýkoľvek nečlenský štát Rady Európy, ktorý, hoci bol vyzvaný na podpis v súlade s ustanoveniami článku 19, tak doteraz neurobil, ako aj ktorýkoľvek iný nečlenský štát.

2. Vo vzťahu ku ktorémukoľvek pristupujúcemu štátu nadobudne dohovor platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa, keď boli listiny o pristúpení uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.

Čl.21

1. Pri podpise alebo pri ukladaní listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení môže ktorýkoľvek štát vymedziť územie či územia, na ktoré sa bude tento dohovor vzťahovať.

2. Ktorákoľvek zmluvná strana môže pri ukladaní listín o ratifikácii, prijatí, schválení, pristúpení alebo kedykoľvek neskôr formou vyhlásenia adresovaného generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť uplatňovanie tohto dohovoru na akékoľvek iné územie vymedzené vo vyhlásení, za ktorého medzinárodné vzťahy je zodpovedná alebo ktorého menom je oprávnená zaväzovať sa.

3. Ktorékoľvek vyhlásenie podľa odseku 2 možno vo vzťahu ku ktorémukoľvek územiu uvedenému v takomto vyhlásení odvolať oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Toto odvolanie nadobudne účinnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí lehoty šiestich mesiacov po dni, keď generálny tajomník oznámenie prijal.

Čl.22

1. Ktorýkoľvek štát môže pri podpise dohovoru alebo pri uložení listín o jeho ratifikácii, prijatí, schválení či pristúpení uplatniť jednu výhradu alebo viac výhrad ohľadne určitých druhov uvedených v prílohách č. I-III, ako aj ohľadne určitých druhov uvedených vo výhrade či výhradách, ak ide o určité prostriedky alebo spôsoby usmrcovania, odchytu a ďalšieho využívania uvedené v prílohe č. IV. Nemožno však uplatniť žiadnu výhradu všeobecnej povahy.

2. Ktorákoľvek zmluvná strana, ktorá rozšíri uplatňovanie tohto dohovoru na územie uvedené vo vyhlásení podľa článku 21 ods. 2, môže vo vzťahu k územiu, o ktoré ide, uplatniť jednu

výhradu alebo viac výhrad v súlade s ustanoveniami odseku 1.

3. Žiadne iné výhrady nemožno uplatniť.

4. Ktorákoľvek zmluvná strana, ktorá uplatnila výhradu podľa odsekov 1 a 2, ju môže úplne alebo sčasti odvolať oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Toto odvolanie nadobudne účinnosť dňom, keď generálny tajomník dostal toto oznámenie.

Čl.23

1. Ktorákoľvek zmluvná strana môže dohovor kedykoľvek vypovedať formou oznámenia adresovaného generálnemu tajomníkovi Rady Európy.

2. Táto výpoveď nadobudne účinnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa, keď generálny tajomník dostal toto oznámenie.

Čl.24

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy, každému signatárovi, Európskemu hospodárskemu spoločenstvu, ak bude signatárom tohto dohovoru, a každej zmluvnej strane

- a) každé podpísanie,
- b) uloženie listín o ratifikácii, prijatí, schválení či pristúpení,
- c) každý dátum o nadobudnutí platnosti tohto dohovoru v súlade s článkami 19 a 20,
- d) každú informáciu zaslanú na základe ustanovenia článku 13 ods. 3,
- e) každú správu pripravenú podľa ustanovenia článku 15,
- f) každý pozmeňovací návrh alebo novú prílohu schválenú v súlade s článkami 16 a 17 a dátum, odkedy pozmeňovací návrh alebo nová príloha nadobudne platnosť,
- g) každé vyhlásenie podľa ustanovení článku 21 ods. 2 a 3,
- h) každú výhradu vznesenú na základe ustanovení článku 22 ods. 1 a 2,
- i) odvolanie ktorejkoľvek výhrady podľa článku 22 ods. 4,
- j) každé oznámenie určené podľa ustanovení článku 23 a dátum, odkedy výpoveď nadobúda účinnosť.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali tento dohovor.

Dané v Berne 19. septembra 1979 v anglickom a vo francúzskom jazyku, pričom obidve znenia majú rovnakú platnosť, v jedinom exemplári, ktorý bude uložený v archíve Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené odpisy každému členskému štátu Rady Európy, každému signatárskemu štátu, Európskemu hospodárskemu spoločenstvu, ak je signatárom, a každému štátu, ktorý bol vyzvaný na podpis alebo na pristúpenie k tomuto dohovoru.